

INSON HUQUQLARI HIMOYASI

Ramazonova Sevinch Elbek qizi
Toshkent davlat yuridik universiteti
Xususiy huquq fakulteti 1-bosqich talabasi

Annotatsiya: Ushbu maqola inson huquq va erkinliklari oliy qadriyat hisoblanadigan fuqarolik jamiyati asoslarining rivojiga, butun dunyodagi insonlar huquqlari va erkinliklarining davlat organlari tomonidan himoyasiga inson sha'ni, qadr-qimmati hamda boshqa daxlsiz huquqlari oliy qadriyat hisoblanishini yoritishga, Inson huquqlarini himoya qilishning xalqaro standartlari va inson huquqlarini himoya qilish sohasidagi xalqaro huquq normalari va qiyosiy tavsiflarga bag'ishlanadi.

Kalit so'zlar: O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi, xalqaro huquq, qadr-qimmat, erkinlik, inson huquqlari, daxlsizlik, ulug'lash, qadriyat, demokratiya, inson huquqlari kafolati.

ЗАЩИТА ПРАВ ЧЕЛОВЕКА

Аннотация: В данной статье основное внимание уделяется развитию основ гражданского общества, в котором права и свободы человека являются высшей ценностью, защита прав и свобод человека государственными органами во всем мире, защита человеческого достоинства, достоинства и других неприкосновенных прав. посвящены высшим ценностям, международным стандартам защиты прав человека и нормам международного права и сравнительным характеристикам прав человека в области защиты.

Ключевые слова: Конституция Республики Узбекистан, международное право, достоинство, свобода, права человека, уважение, достоинство, демократия, гарантия прав человека.

HUMAN RIGHTS PROTECTION

Abstract: This article focuses on the development of the foundations of a civil society in which human rights and freedoms are the highest value, the protection of human rights and freedoms by state bodies around the world, the protection of human dignity, dignity and other inviolable rights is the highest value, international standards for the protection of human rights and human rights International law norms and comparative descriptions in the field of protection are devoted.

Key words: Constitution of the Republic of Uzbekistan, international law, dignity, freedom, human rights, respect, dignity, democracy, guarantee of human rights.

KIRISH

Inson huquqlari bo'yicha, ayniqsa, so'nggi o'n yil ichida ko'plab milliy institutlar tashkil etilganligi ko'plab davlatlar boshqaruvning demokratik shakliga murojaat qilganligi, o'zlarining demokratik tuzilmalarini yaxshilashga harakat qilayotganligini bildiradi. Inson huquqlari va erkinliklarining kafolatlari - inson va fuqarolarning Konstitutsiya shuningdek qonunlarda mustahkamlangan huquqlari hamda erkinliklarini amalga oshirishni davlat tomonidan ta'minlashga yordam beradigan vositalar, usullar shuningdek, shart-sharoitlar majmuyi hisoblanadi.

Inson huquqlari yer yuzida hayotning to'laqonliligini belgilaydi hamda millatlar madaniyatlarining ajralmas qismi, insoniyat ma'naviy-huquqiy ideallarining eng yuqori darajadagi ko'rinishi bo'lib xizmat qiladi. Shuning uchun ham, hozirgi zamon dunyosining ma'naviy qadriyatlari orasida umume'tirof etilgan inson huquqlari eng muhim o'rinlardan birini egallaydi. Shu jumladan, mustaqil demokratik yo'ldan dadil odimlayotgan mamlakatimiz O'zbekistonning ham eng ulug' maqsadi, avvalo, xalqimiz mafaatlari amalga oshirishga qaratilgani bilan e'tiborlidir. BMT Nizomi va xalqaro konvensiyalarda hamda dunyoning turli mamlakatlari konstitutsiyalarida mustahkamlangan inson huquqlari fundamental va ajralmas huquqlar sifatida ongimizga singib bormoqda.

O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasining muqaddimasida ham inson, uning hayoti, erkinligi, sha'ni va qadr-qimmatini oliy qadriyat hisoblanadigan insonparvar demokratik davlatni, ochiq va adolatli jamiyatni barpo etish borasida hozirgi va kelajak avlod oldidagi yuksak ma'suliyatni anglagan holda, fuqarolarning munosib hayot kechirishini ta'minlagan holda ushbu konstitutsiyaning qabul qilinganligi keltirilib, uning ikkinchi bo'limi inson va fuqarolarning asosiy huquqlari, erkinliklari va burchlariga bag'ishlangan.[1]

Inson huquqlari va erkinliklarini muhofaza qilishning ta'sirli vositasini barpo etish va xalqaro tashkilotlar va huquqni muhofaza qiluvchi organlar bilan hamkorlikni kengaytirish maqsadida BMTning Inson huquqlari va boshqaruv tizimini demokratiyalashni qo'llab-quvvatlash dasturiga binoan, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 1996-yil 31-oktyabrdagi Farmoni bilan Inson huquqlari bo'yicha O'zbekiston Respublikasi Milliy markazi tuzildi. Markazning asosiy vazifalari sifatida inson huquqlari sohasidagi davlat siyosatini samarali amalga oshirilishiga, ushbu sohadagi O'zbekiston Respublikasi xalqaro majburiyatlarining bajarilishi bo'yicha davlat organlari faoliyatiga ko'maklashish; inson huquqlari va erkinliklariga rioya qilish holatini o'rganish, tahlil qilish va umumlashtirish, inson huquqlarini himoya qilish bo'yicha xalqaro va mintaqaviy tuzilmalarning tavsiyalari bajarilishini monitoring qilish; O'zbekiston Respublikasida inson huquqlariga rioya etish va ularni himoya qilish bo'yicha milliy ma'ruzalar tayyorlash; normativ-huquqiy hujjatlarni takomillashtirish, inson huquqlari sohasidagi O'zbekiston Respublikasining xalqaro

shartnomalarini milliy qonunchilikka va huquqni qo'llash amaliyotiga implementatsiya qilishni ta'minlash bo'yicha takliflar tayyorlash; inson huquqlarini himoya qilish va amalga oshirish masalalari bo'yicha davlat organlari, fuqarolik jamiyati institutlari va boshqa tashkilotlarga maslahat berish funksiyasini amalga oshirish va ularga amaliy ko'maklashish va yana shu kabi inson huquqlari bo'yicha bir qator faoliyatlarni amalga oshiradi. [2]

Bugungi kunda barcha demokratik davlatlar qatorida O'zbekistonda ham inson huquqlari va erkinliklarini himoya qilishning universal mexanizmi davlat organlari, milliy institutlar samarali faoliyat yuritib kelmoqda.

MUHOKAMA VA NATIJALAR

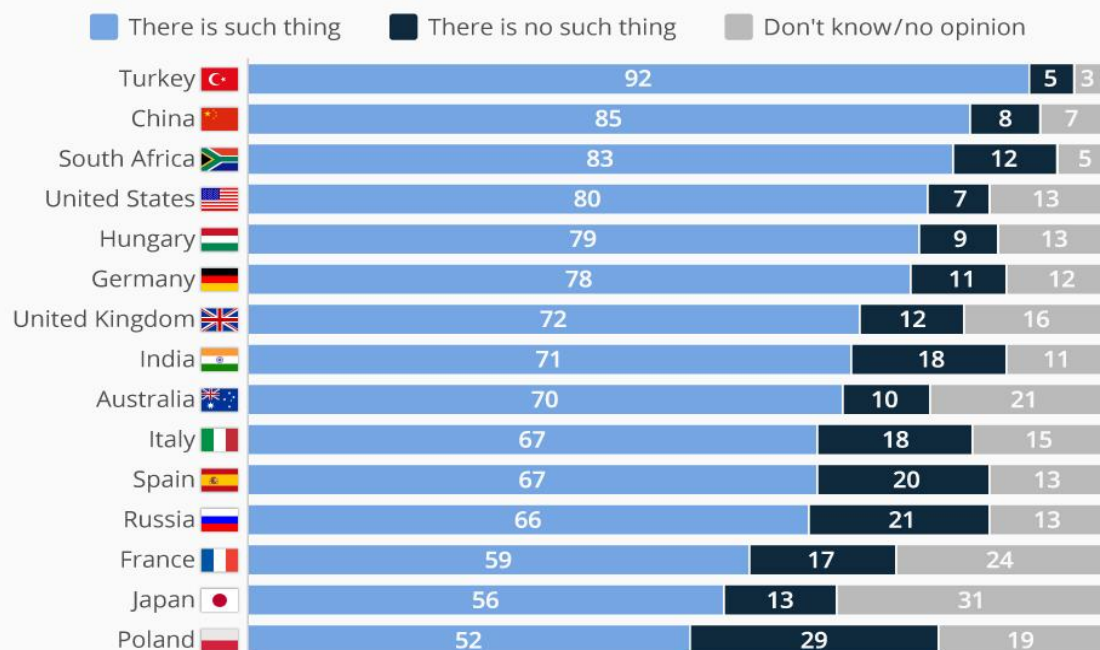
Yurtimizda inson huquqlari va erkinliklarini ta'minlash, adolatni qaror toptirish bo'yicha amalga oshirilayotgan islohotlar bugun BMT va boshqa xalqaro tashkilotlar tomonidan e'tirof etilib, qo'llab-quvvatlanmoqda. Insonni ulug'lash uni muhofaza qilish va har tomonlama kamol toptirish yangi O'zbekistonning asosiy g'oyasiga aylantirildi. Ushbu inson huquqlari sohasida O'zbekistonda quyidagi huquqlar ta'minlanib, irqi, rangi, jinsi, tili, siyosiy yoki boshqa e'tiqodlari, milliy yoki ijtimoiy kelib chiqishi, mulkiy holati, tug'ilganligi yoki boshqa holati sababli hech qanday kamsitishsiz xalqaro shartnomalarga muvofiq barcha odamlar uchun kafolatlangan huquqlar qatoriga quyidagilar kiradi:

- yashash, erkinlik va shaxsiy daxlsizlik huquqi
- uyushmalar va yig'ilishlar erkinligi, fikr bildirish
- sog'liqni saqlashning eng yuqori darajasiga erishish huquqi
- odil sudlov huquqi
- adolatlil va qulay mehnat sharoitlariga bo'lgan huquq
- oziq-ovqat, uy-joy va ijtimoiy himoya huquqi
- ta'lim olish huquqi
- qonunni teng himoya qilish huquqi
- fikr, vijdon va din erkinligi
- ovoz berish va jamoat ishlarini yuritishda ishtirok etish huquqi
- madaniy hayotda ishtirok etish huquqi.

Har qanday inson huquqlari birinchi darajaga qo'yiladigan davlatlarda uning fuqarolari ham davlatning himoya kuchiga ishonishi kerak bo'ladi. Quyidagi statistikada butunjahon mamlakatlaridagi fuqarolarning o'z davlatida inson huquq va erkinliklari himoya mexanizmiga qanchalik ishonishlari keltirilgan.

Where People Do And Don't Believe In Human Rights

"There is such thing/no such thing as human rights" (%)*

Xulosa

Umuman olganda, mamalakatimiz miqyosida inson va fuqarolarning huquq va erkinliklari himoyasini nafaqat mamlakat mexanizmida ko'rishimiz mumkin, balki qator normative huquqiy hujjatlarda ham ko'rishimiz mumkin.

Bir so'z bilan aytganda, O'zbekistonning demokratik o'zgarishlarga sodiqligini namoyish qilish, yurtimizda kechayotgan ulkan o'zgarishlar va yangilanishlar davrida avvalo inson huquqlarini himoya qilish va rag'batlantirish birlamchi vazifalardan sanaladi. Bu borada O'zbekiston Respublikasidagi barcha davlat organlarining maqsad, vakolatlari aynan inson huquqlari rivojiga va kafolatiga chambarchas bog'liq deya olamiz.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. O'zbekiston Respublikasi yangi tahrirdagi konstitutsiyasi
2. <https://www.oriens.uz>
3. [//lex.uz](https://lex.uz)
4. <https://advance.lexis.com/api/permalink/beda1231-1e93-4eb9-b30f-7870656b8b2d/?context=1516831>
5. Inson huquqlari bo'yicha O'zbekiston Respublikasi milliy markaz faoliyatini takomillashtirish to'g'risidagi Prezident qarori.